

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-284/12

**Deutsche Lufthansa AG
împotriva
Flughafen Frankfurt-Hahn GmbH**

(cerere de decizie preliminară formulată de Oberlandesgericht Koblenz)

„Ajutoare de stat — Articolele 107 TFUE și 108 TFUE — Avantaje acordate de o întreprindere publică care exploatează un aeroport unei companii aeriene low-cost — Decizie de deschidere a procedurii oficiale de investigare a acestei măsuri — Obligația instanțelor statelor membre de a se conforma aprecierii Comisiei privind existența unui ajutor, efectuată în această decizie”

Sumar – Hotărârea Curții (Camera a doua) din 21 noiembrie 2013

1. *Întrebări preliminare — Admisibilitate — Condiții — Întrebări adresate într-un context care permite un răspuns util*

(art. 267 TFUE)

2. *Ajutoare acordate de state — Competențe ale Comisiei și, respectiv, ale instanțelor naționale — Rolul instanțelor naționale — Apărarea drepturilor justițiabililor în raport cu o încălcare eventuală a obligației de notificare prealabilă — Obligația instanțelor naționale de a deduce toate consecințele acestei încălcări în conformitate cu dreptul național*

[art. 108 alin. (2) și (3) TFUE]

3. *Ajutoare acordate de state — Competențe ale Comisiei și, respectiv, ale instanțelor naționale — Rolul instanțelor naționale — Decizia Comisiei de a deschide o procedură oficială de investigare a unui ajutor — Obligația instanțelor naționale de a deduce toate consecințele unei eventuale încălcări a obligației de suspendare a măsurilor examinate — Suspendarea executării măsurii în cauză și recuperarea sumelor plătite deja — Dispunerea de măsuri provizorii — Solicitare de lămuriri suplimentare adresată Comisiei de instanța națională — Întrebare preliminară adresată Curții*

[art. 4 alin. (3) TUE; art. 108 alin. (2) și (3) TFUE și art. 267 al doilea și al treilea paragraf TFUE]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctul 22)

2. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 27-30)

3. Deschiderea de către Comisie a procedurii oficiale de investigare prevăzute la articolul 108 alineatul (2) TFUE nu poate înlătura obligația instanțelor naționale de apărare a drepturilor justițiabililor în raport cu o încălcare eventuală a articolului 108 alineatul (3) TFUE. În aceste condiții, întinderea intervenției instanțelor naționale poate varia după cum Comisia a inițiat sau nu a inițiat procedura oficială de investigare cu privire la măsura care face obiectul litigiului aflat pe rolul instanței naționale.

În ipoteza în care Comisia nu a inițiat încă procedura oficială de investigare, instanțele naționale, atunci când sunt sesizate cu o cerere având ca obiect stabilirea consecințelor unei eventuale încălcări a articolului 108 alineatul (3) ultima teză TFUE, pot fi obligate să interpreteze și să aplice noțiunea de ajutor de stat pentru a determina dacă ajutoarele respective ar fi trebuit notificate Comisiei.

În ipoteza în care Comisia a inițiat deja procedura oficială de investigare prevăzută la articolul 108 alineatul (2) TFUE cu privire la o măsură care nu a fost notificată în cursul executării, efectul util al articolului 108 alineatul (3) TFUE, precum și obligația de cooperare loială între, pe de o parte, instanțele naționale și, pe de altă parte, Comisie și instanțele Uniunii impun ca o instanță națională sesizată cu o cerere având ca obiect încetarea executării acestei măsuri și recuperarea sumelor deja plătite să adopte toate măsurile necesare pentru a stabili consecințele unei eventuale încălcări a obligației de suspendare a punerii în aplicare a măsurii menționate. În acest scop, instanța națională poate decide să suspende punerea în aplicare a măsurii în cauză și să dispună recuperarea sumelor deja plătite. Aceasta poate de asemenea să decidă dispunerea unor măsuri provizorii pentru a asigura, pe de o parte, protecția intereselor părților în cauză și, pe de altă parte, efectul util al deciziei Comisiei de deschidere a procedurii oficiale de investigare.

Atunci când instanța națională are îndoieli cu privire la problema dacă măsura în cauză constituie un ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE sau la validitatea sau la interpretarea deciziei de deschidere a procedurii oficiale de investigare, aceasta poate, pe de o parte, să solicite lămuriri Comisiei și, pe de altă parte, poate sau trebuie, conform articolului 267 al doilea și al treilea paragraf TFUE, să adreseze o întrebare preliminară Curții.

(a se vedea punctele 32-34, 38 și 41-44 și dispozitivul)